

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
Художньо-графічний факультет
*Кафедра теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки*

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

*м. Одеса
16-17 березня 2022 року*

УДК 745/749:37(477)(062.552)
Д28

У виданні представлено тези II Всеукраїнської науково-практичної конференції, що відбулася 16–17 березня 2022 року в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з ініціативи кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки. Конференція збирала воедино досвід митців-просвітянців, викладачів мистецьких освітніх закладів різних рівнів, діячів культури і мистецтв задля налагодження діалогу країн і регіонів, популяризації мистецьких традицій, виявлення ролі декоративно-прикладного мистецтва в розвитку сучасної художньої освіти.

Координатор проєкту

О. В. Ткачук

Упорядники:

кандидат педагогічних наук, доцент *О. В. Ткачук*,
старший викладач *Т. С. Штикало*

Відповідальні секретарі:

О. В. Ткачук, Т. С. Штикало

Друкується за рішенням вченої ради
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(*протокол № 2 від 29 вересня 2022 р.*)

ISBN 978–966–927–868–5

© ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2022

Борисюк Зинаїда Дмитрівна

*старший викладач кафедри теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Z.Borisyuk@Bigmir.net*

УКРАЇНСЬКИЙ СУЧАСНИЙ ГОБЕЛЕН

Ключові слова: гобелен, ткацтво, декоративно-ужиткове мистецтво, зображення, творчість, спадщина, дослідження.

Перше десятиліття XXI століття ознаменувало переломний етап у сприйнятті деяких стереотипів і переосмисленні старих парадигм українського образотворчого і особливо декоративно-ужиткового мистецтва. Колосальний розмах сучасних інформаційно-комунікативних технологій, розширення мультимедійного простору дали можливості митцям і мистецтвознавцям сформуванати, узагальнити власний погляд на деякі культурологічні аспекти. Поява в Україні великих центрів авангардного мистецтва, відкриття різноманітних арт-клубів та арт-галерей дали поштовх для стрімкого розвитку творчого процесу в усіх напрямках. Інтер'єри новозбудованих споруд швидко наповнюються творами модерну, створюючи відповідне художньо-естетичне середовище. Особливе призначення в цьому виконує український гобелен як один з виразних компонентів етно-дизайну. Прослідкувати його роль у формуванні внутрішнього ансамблю споруд протягом всіх етапів свого розвитку є актуальним і корисним у наш час.

Протягом усього XX століття український гобелен не втратив зв'язок з історичними традиціями, з народною художньою творчістю, завдяки чому зберіг свою самобутність. Він розвивався паралельно в матеріально-практичній і в духовно-культурній сфері.

Інтер'єр громадських споруд в кінці 50-х років став настільки функціональним, суворим, геометризованим, що стали потрібні речі, які змогли б індивідуалізувати його, надати йому теплоту, комфорт і затишок. Саме гобелену і притаманні такі риси. Матеріальність, фактурність, кольорова насиченість текстильних виробів допомагають їм набути сильного акценту в інтер'єрі. Гобелен поступово виходить за межі прикладного ремесла.

Композиції творів наповнюються символіко-метафоричними образами, котрі викликають у глядачів досить широкий спектр асоціа-

цій. Саме той чи інший образ у багатьох випадках диктує авторам форму свого художнього втілення, а вона буває дуже різноманітною. Бурхливий розвиток гобелену в 60–70-ті роки привів до широкого розгалуження цього колись цілісного мистецтва, до появи різних видів декоративного ткацтва за композиційно просторовими принципами, застосуванням об'ємного прядива та всіляких технік. Усі ці пошуки своїм відважним новаторством, незвичайністю форм, активно збуджуючи уяву глядача, відвернули увагу від традиційного гладкого гобелену.

Композиції не просто оформляються декоративними плямами, а й формують особливе просторове середовище, насичуючи його зовсім несподіваними ефектами. Спостерігаються захопленість і зацікавленість авторів до органіки природних форм. Поряд з традиційною вовною гобелени насичуються іншими фактурними матеріалами. Поверхні творів стають рельєфними, різні структури волокон і переплетень взаємодіють з простором, доповнюючи і збагачуючи його.

Підсумовуючи вищесказане, можна стверджувати, що українське народне килимарство в усі часи свого становлення і розвитку активно наповнювало етнокультурне середовище. На сучасному етапі цей вид декоративно-ужиткового мистецтва зазнає колосальних впливів інших зарубіжних течій і стилів, що збагачують і насичують його технологічними можливостями.

Валюк Юрій Петрович

*доцент кафедри образотворчого мистецтва
Одеської державної академії будівництва та архітектури
yurii.sm.od@gmail.com*

ОБРАЗНО-СТИЛІСТИЧНА РОЛЬ КОМПОЗИЦІЇ У ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Ключові слова: композиція, образ, стиль, дизайн, компетентність.

У підготовці студентів творчих напрямків (зокрема, у дизайн-освіті) одним із найважливіших етапів є уміння знаходити та створювати «композицію», а тому з необхідністю звертають увагу на композиційне уявлення та мислення у студентів, які не тільки сприяють ефективному розкриттю їх творчого потенціалу, а й надають